

Jaseničan

OBČASNÍK VYDÁVANÝ OBECNÝM ÚRADOM V ORAVSKEJ JASENICI

Ročník XI. | Číslo 1 | Máj 2021 | Nepredajné | noviny@oravskajasenica.sk | www.oravskajasenica.sk

Oravská Jasenica má po 150 rokoch storočnú obyvateľku

Sto rokov života

Sto rokov života oslavila 15. mája Žofia Lovaštíková, ktorá je najstaršou obyvateľkou obce. Stala sa prvým obyvateľom za najmenej posledných 150 rokov, ktorý sa dožil takého úctyhodného veku. Pri tejto príležitosti jej v mene všetkých obyvateľov boli zablahoželať predstaviteľia samosprávy. Milá teta Žofka, prajeme vám hlavne veľa zdravia, lásky a Božieho požehnania. Aby ste čas, ktorý máte pred sebou, prežili obklopená láskou, úctou a pozornosťou svojich blízkych. Nech sú dni vášho zreľeho veku preteplené vďačnosťou nás všetkých. Nech je vaša jeseň plná plodov lásky pokojná a slnečná.

Zelené vrecko

Miestny odbor Matice slovenskej v Oravskej Jasenici si tohtoročný Deň Zeme, ktorý bol 22. apríla, pripomenul zaujímavým spôsobom. Zorganizoval akciu s environmentálnym podtónom. Jej cieľom bolo znížiť používanie jednorazových igelitových vreciek, ktorými znečistujeme prírodu. Ušiel vrecká z nepotrebných záclon a distribuoval ich do každej domácnosti. Takéto „zelené vrecko“ sa môže použiť viackrát pri nákupe ovocia, zeleniny či pečiva.

*Miestny odbor Matice slovenskej
Oravská Jasenica*

Mladá generácia pomohla s distribúciou.

Vopred dăkujeme za používanie „zeleného vrecka“ a dúfame, že sme vás motivovali a možno vám vreciek pribudne viac.

Materiál na vrecká po výzve cez sociálne siete darovali občania.

Ochotné a šikovné žienky ušili a pekne zabalili asi 500 vreciek.

Aj kompostéry môžu prispieť k nezvyšovaniu poplatkov

Do každej domácnosti v obci boli distribuované kompostéry na biologický odpad. Chceli by sme každú domácnosť úprimne

požiadať, aby ich využívali na to, na čo sú určené – na bioodpad z domácnosti, z dvorov a záhrad. Aby nestáli niekde v kúte alebo v humne len tak. My všetci potrebujeme, aby sa nám investícia, ktorú sme na ne vynaložili, vrátila. Ako? No predsa tým, že ak budeme bioodpad dávať do kompostérov a nie do nádob pre zmesový komunálny odpad, zníži sa nám množstvo vyvzeného odpadu na skládku a tým aj množstvo financií potrebných na zabezpečenie tejto služby. Tá je z roka na rok finančne náročnejšia. Každým rokom nám štát zvyšuje

poplatky za uskladnenie zmesového komunálneho odpadu na skládkach a následne je obec prinútená zvyšovať poplatky za odpady.

Aj keď podiel komunálneho zmesového odpadu, či už v zberných nádobách alebo vo veľkoobjemovom kontajneri každoročne klesá, je to veľmi málo (napr. po kles odhadov pri porovnaní roka 2019 s rokom 2020 bol iba 20 t). Aj pri bežnom prezretí si smetného koša sa dá vidieť, kto to s triedením myslí vážne a kto nie.

Pri prevzatí kompostéra sme podpísali preberací protokol a

prevzali sme príručky ku kompostovaniu.

Všetci spoločne sme prevzali na seba záväzok, že budeme odpady zo záhrad, ale aj z domácností dávať do kompostéra, a nie do nádoby na zmesový komunálny odpad. Správnym kompostovaním nielenže dokážeme udržať poplatky za zmesový komunálny odpad na relatívne uspokojivej úrovni, ale prispejeme aj ku zlepšeniu životného prostredia v našej obci.

Ďakujeme, že tak budete robiť.

Vedenie obce

Státie áut na chodníkoch bude môcť obec pokutovať

Mestá a obce môžu od 1. mája 2021 sankcionovať držiteľov vozidiel za porušenie zákazu zastavenia a státia. Budú môcť zasielať rozkazy s pokutou priamo na adresu držiteľa vozidla bez nutnosti prejednávať toto porušenie osobne s vodičom. Túto možnosť mal doteraz len Policajný zbor.

- Príjem z pokuty bude patriť obci.
- Aktuálna novela zákona č. 8/2009 o cestnej premávke rozširuje právomoc obcí kontrolovať porušenie týchto deliktov prostredníctvom objektívnej zodpovednosti držiteľa vozidla.

• Výška sankcie v tomto režime je pevne daná zákonom sumou 78 eur.

• Ak držiteľ pokutu uhradí do 15 dní od doručenia rozkazu, stačí, že uhradí dve tretiny z tejto sumy, teda 52 eur.

Za neoprávnené parkovanie na mieste vyhradenom pre osoby so zdravotným postihnutím (ako aj na železničnom priečestí, v podjazde a v tuneli a vo vzdialnosti kratšej ako 15 m pred a za nimi) sankcia 198 eur, z nej dve tretiny sú 132 eur.

Čo môžu robiť mestá a obce

- zadokumentovať porušenia po-

vinnosti držiteľa vozidla technickými prostriedkami (zákaz zastavenia a státia),

- vydať rozkaz o pokute,
- prijať a vybaviť prípadné podanie odporu,
- rozhodovať v konaní o správnom delikte po podaní odporu.

Odvolacie konanie proti rozhodnutiu obce vydanom po podaní odporu proti rozkazu bude viest' príslušný orgán Policajného zboru.

Dôvody zmeny

Obec doteraz nemohla vyhotovať dôkazy ani vydávať rozhodnutia vo veci správnych

deliktov držiteľa vozidla (tzv. objektívna zodpovednosť). Vyvodzovanie subjektívnej zodpovednosti vodiča vozidla (aj pomocou tzv. papúč) je časovo, personálne a finančne nákladné, často bez žiaduceho výsledku.

Čo to znamená pre našu obec?

Áno, aj naša obec môže pokutovať nezodpovedných vodičov, ktorí porušujú zákazy státia, resp. zastavenia.

Týka sa to najmä všetkých tých, ktorí zastavujú alebo odstavujú svoje autá na chodníkoch, alebo v miestach zákazov a státia.

Zákonná povinnosť likvidovania odpadových vôd zo žúmp

Dňa 15. marca 2018 sa novelizáciou zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. sprísnilo podmienky likvidovania obsahu žúmp na Slovensku. Zákon jednoznačne zadefinoval, kde sa zneškodňujú odpadové vody, akým spôsobom a ako sa kontroluje plnenie tejto povinnosti.

Nižšie sú uvedené niektoré dôležité paragrafové znenia tohto zákona, z ktorých vyplýva povinnosť každej fyzickej osoby, ktorá vlastní žúmpu na odpadové vody, likvidovať ich

spôsobom uvedeným v § 36 ods. 4 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupek v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a § 80e vodného zákona, a to odvozom do čistiarne odpadových vôd. Tieto odvozy sú oprávnené vykonávať prevádzkovatelia verejnej kanalizácie, spoločnosť OVS, a.s., alebo iná oprávnená spoločnosť, podľa osobitného predpisu. Nie je teda dovolené, ba je zakázané likvidovať,

resp. vypúštať odpadové vody zo žúmp do rigolov, na cesty, na voľné priestranstvá zelene obce a ani svojvoľným vývozom na okolité polia.

Zákonodarca touto novelou dokonca sprísnil aj podmienky dokladovania spôsobu likvidovania odpadových vôd akumulovaných v žumpách tým, že od producentov vyžaduje o týchto vývozoch doklad pod hrozbou pokuty od orgánu štátnej vodnej správy, t. j. okresného úradu životného prostredia.

S účinnosťou od 15. septembra 2020 môže obec a orgán štátnej vodnej správy kontrolovať doklady o odvoze odpadových vôd zo žúmp dva roky dozadu. Od 15. septembra 2018 sú teda občania povinní odkladať tieto doklady o odvozech a osoby, ktoré vyvážajú odpadové vody zo žúmp musia im ho výdať v rozsahu ako je uvedené v zákone. Pre účely kontroly musia disponovať s týmito dokladmi obidve strany.

pokračovanie na str. 4

pokračovanie zo str. 3

Doklad o odvoze odpadových vôd obsahuje meno, priezvisko a adresu toho, komu bol odvoz odpadových vôd vykonaný, dátum odvozu, miesto umiestnenia žumpy, množstvo vyvezených odpadových

vôd, názov osoby, ktorá odvoz odpadových vôd vykonal a adresu čistiarne odpadových vôd.

Sankcia za nepredloženie dokladu o vývoze obsahu žumpy: jedná sa o priestupok na úseku ochrany vôd podľa §

77 ods. 1 písm. p) vodného zákona. Priestupok prejednáva Okresný úrad Námestovo – okolie, odbor starostlivosti o životné prostredie. Výška pokuty je podľa § 77 ods. 2 pís. c) vodného zákona do 165 eur.

Cenník OVS, a.s. pre vývoz obsahu odpadových žúmp:
 1. vývoz 101,65 eur
 2. vývoz a každý ďalší 60,04 eur
 3. kontakt na vývoz p. Revaj: 043/2388525
 0905 850 599

Plánované investičné akcie v roku 2021

V roku 2021 si obec naplánovala urobiť viacero investičných akcií, či už dodávateľsky alebo svojpomocne. Jedná sa o nasledovné akcie:

- chodník Vyšný koniec, prvá etapa v dĺžke 255 m
- rekonštrukcia miestnej komuni-

kácie Rožkov potok v dĺžke 275 m
 - začiatok rozšírenia vodovodu a kanalizácie Pod Paseka v dĺžke 200 m
 - výstavba telocvične za kultúrnym domom s termínom dokončenia v roku 2022
 - rekonštrukcia miestnej komuni-

kácie okolo ihriska k firme Prokeš v dĺžke 301 m
 - rozšírenie vodovodu Za kultúrnym domom
 - oprava lavičiek medzi Oravskou Jasenicou a Čapešovom
 - nasýpanie chodníka medzi lavičkami

- oprava komunikácie Roveň a Vyšná Paseka
- vybudovanie časti odvodnenia Pod Brabírka

Začiatky prác brzdí zlé počasie, ale aj napriek tomu veríme, že vyššie uvedené akcie stihнемe urobiť v tomto roku.

Obec pomenuje svoje ulice

Pomenovanie ulíc by malo pripiesť k lepšej orientácii nielen obyvateľov, ale aj jej návštěvníkov, záchranných zložiek, kuríerov.

Vo všeobecnosti by názvy ulíc mali byť spoločensky priateľné, funkčne a orientačne bezproblémové.

Komisia obecného zastupiteľstva na pomenovanie ulíc vy-

tvorila pracovný návrh pomenovania ulíc.

K predloženému návrhu sa mohli vyjadriť aj obyvatelia prostredníctvom e-mailu, telefónicky alebo osobne. Priponenky, návrhy a podnety k predloženému návrhu pomenovania ulíc komisia spracovala a následne vyhodnotila.

Komisia na pomenovanie ulíc

pracovala v úzkej súčinnosti so starostom Karolom Graňákom a obecným úradom.

Pri určovaní názvov ulíc sa prihliadal na historické mestopisné názvy, historicky významné nežijúce osobnosti, na kartografické názvy, tematické pomenovania a koncepciu rozvoja obce. Snahou komisie bolo eliminovať dlhé, komplikované

a nevhodné názvy ulíc. V prípade, že dojde v dôsledku výstavy k vzniku novej ulice v súlade s územným plánom obce, pomenovanie vznikutej ulice sa doplní.

Veríme, že presné označenie bydliska fyzických osôb a sídla právnických osôb poskytne všetkým spoločnosťom v orientačnom systéme obce.

Názov ulice	Umiestnenie	Pomenovanie
1. Hlavná ulica	od križovatky Koliba, okolo OcÚ, po gáter, Ekoray	pomenovanie hlavnej cesty prechádzajúcej stredom obce
2. Rožkov potok	od križovatky Koliba do Rožkova, Marcel Čiernik	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
3. Pod lomom	od hlavnej cesty popri JUMAZ, Ivan Lašťik	pomenovanie bolo určené podľa geografického položenia tejto časti obce
4. Roveň	od Antona Poláka ml., Ľuboš Kubica, po most	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape používaný až dodnes
5. Sihot'	od Štefana Vrába až po Antonia Bejdáka, vrátane	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape používaný až dodnes
6. Priemyselná	od Eleny Puchľovej - MetalTrim až po most (Prokeš, MBM, rod. domy)	komisia navrhla pomenovanie podľa koncepcie rozvoja obce
7. Husárska	od Edity Vrábovej, okolo Milana Jadroňa, po Mariána Prielomku (188)	ide o pôvodný mestny názov, ktorý je používaný až dodnes
8. Urbárna	od urbáru po Vierku Hvolkovú	pomenovanie ulice podľa sídla budovy spoločnosti ZBU obce Oravská Jasenica
9. Za humnami	od M. Čajku okolo Varga, Ďurica, Anna Ferancová č. 272	ide o pôvodný mestny názov, ktorý je používaný až dodnes
10. Kostolná	Štefan Florek, Zita Florková, Marcel Kubica (Puchľovka), Rusnák, Mičuda pomenovanie podľa geografického umiestnenia ulice (pod a nad kostolom)	
11. Úboč	od kostola po Bohuša Feranca	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
12. Lazová	od kostola strana rezervár až po Mariána Graňáka Naďa Kubičková	pomenovanie odvodené od pôvodného názvu uvedeného v katastrálnej mape
13. Námestie Hamuljaka	od Žofie Žofajovej, č. 262, námestie, Martin Madleňák, Miloš Madleňák, pomenovanie po významnom nežijúcom rodákovom, jazykovedcovom, redaktorovi a vydavateľovi Martínu Hamuljakovi	
14. Jasenická	Od Coop Jednoty až po most aj poza OcÚ (fara, Čajka, Madleňák, Kriš)	pomenovanie ulice odvodené od názvu obce
15. Lanov jarok	od Ľuba Pekarčíka hore až po Pustý vršok	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
16. Klinček	od hornej Coop Jednoty po Róberta Adamicu, vrátane Zanovit	pomenovanie odvodené od miestneho názvu najbližšej lokality katastrálneho územia obce
17. Za mostom	od Janky Lučivňákovej po Karola Klusa	pomenovanie navrhla komisia podľa situačného položenia tejto ulice za mostom
18. Kúria	od č. domu 64 až po Ilčinu	ide o pôvodný mestny názov, ktorý je používaný až dodnes

19. Pivovarnická	od Sitarčíka po Romana Madleňáka	ide o názov s prihľadnutím na história obce, kde v tejto časti obce v minulosti vyrábali pivo
20. Pasečný jarok	od Petra Graňáka smerom ku Mliečkovi a Petra Lovaštíková	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
21. Paseka	od Paťa Pekarčíka po Petra Michalčíka, vrátane Okoličány, Miro Brontvaj	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
22. Vyšná	od Dušana Jasenu okolo Mareka Feranca až ku Marekovi Žofajovi	pomenovanie komisia navrhla z dôvodu zemepisnej polohy toho katastrálneho územia Paseka
23. Slnečná	okolo Mira Laštikasmerom dohora, Miloš Madleňák po Tomáša Michalčíka	pomenovanie komisia navrhla z dôvodu zemepisnej orientácie slnečnej strány
24. Zimná voda	Erik Polák, Jozef Basár, atď.	pomenovanie navrhla komisia podľa pôvodných existujúcich prameňov vody
25. Brabirká	od Paťa Trabalíka až po Dianu Blažencovú	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
26. Pod Brabirkou	od Vladimíra Farského dozadu až po Traja	ide o pôvodný názov uvedený v katastrálnej mape
27. Lánová	Juraj Feranec – Erik Kubízna	ide o pôvodný miestny názov
28. Hlboké	od Magdy Pavčovej po koniec obce	pomenovanie odvodené od miestneho názvu lokality katastrálneho územia obce
29. Potok	od Andreja Feranca, Marek Feranec, atď.	pomenovanie odvodené od miestneho názvu lokality katastrálneho územia obce
30. Riečka	Chaty Riečka	pomenovanie odvodené od miestneho názvu lokality katastrálneho územia obce
31. Plievč	Chaty Plievč	pomenovanie odvodené od miestneho názvu lokality katastrálneho územia obce
32. Redikálne	Chaty Redikálne	pomenovanie odvodené od miestneho názvu lokality katastrálneho územia obce

Deň detí

Tohtoročný Deň detí na 1. stupni sa niesol v znamení športu, zábavy a upevňovania vzťahov v kolektíve. Paní učiteľky pripravili pre deti netradičné aktivity, ktoré prebiehali na viacerých stanovištiach v rôznych častiach školy. Zahrali sa spoločenské hry – Človeče, nehnevaj sa, Dobble, zatancovali si do rytmu, preverili si fyzické schopnosti v rôznych druhoch športových hier – Papierová vojna, Florbal, Stoličky. Pri hre Čiapka, šál, rukavice si vyskúšali svoju rýchlosť a postreh. O záujmoch spolužiakov sa viac dozvedeli v zábavnej hre Bingo. Domov odchádzali príjemne unavení, ale plní zážitkov.

Starší žiaci si užili tento deň v prírode. Piataci stavili na bicykel a na Edyho ranči strávili príjemné dopoludnie. Šiestaci si urobili prechádzku pešo do Námestova tam a späť novým chodníkom popri rieke, zašportovali si v oddychovo-športovej zóne na nábreží. Siedmaci si na ihrisku zahrali futbal a opekali, ôsmaci sa vybrali na prechádzku na Laz. Deviataci strávili dopoludnie náučne, navštívili čistiareň odpadových vôd a firmu Ekoray v Námestove.

Prialo nám aj počasie. Deň strávený aktivitami, športom a hrami bol pre deti iste príjemnou zmenou.

Deň Zeme 2021

Deň Zeme sme si v našej škole okrem objavovania a odstraňovania nelegálnych skládok pripomienuli aj rôznymi zábavnými a objavnými aktivitami, do ktorých sa mohli žiaci našej školy zapojiť individuálne, v skupinách či triednych kolektívov. Do tejto výzvy sa zapojilo s paní učiteľkami, rodičmi, ale aj samostatne presne sto žiakov. Absolvovali exkurzию na obecnom zbernom dvore, hľadali čierne skládky, objavovali zvuky a farby v prírode, hľadali informácie o vypaľovaní trávy, zisťovali počty bocianov v obci od roku 2001 a pod. Veríme, že toto bádanie im prinieslo nové vedomosti, skúsenosti, postoje a aj radosť z objavovania nepoznaného. Určite si uvedomili jedinečnosť a krehkosť prírody, ktorú treba chrániť. Za každý vyplnený pracovný list úprimne dákujeme.

Ďakujeme starostovi Karolovi Graňákovovi za krásne ceny pre všetky zapojené deti.

Konferencia nadnárodnej spolupráce pod názvom Pupil mobility in Europe – making inclusion a reality

V roku 2020, ešte pred pandemickou situáciou, bola naša škola vybratá ako zástupca za Slovenskú republiku, aby bola účastníkom na konferencii 168 krajín sveta pod názvom Pupil mobility in Europe – making inclusion a reality. Spomínané stretnutie sa malo uskutočniť v júni 2020 v Nemecku. Kedže sa podmienky výrazne zmenili, konferencie sa Mária Karolčíková, koordinátorka projektu Erasmus+, zúčastnila on-line, a to o rok v dňoch 11. – 12. mája. V rámci stretnutia boli prezentované nové vízie Erasmus+ a úspešné skúsenosti účastníkov s realizáciou projektov za po-

sledné obdobia najmä v oblasti práce s deťmi a mládežou. Hlavná téma konferencie sa niesla v duchu inkluzie a diverzie, digitalizácie a zelenej Európy ako základ pre obdobie 2021 - 2027. Okrem zaujímavých prednášok bola podstatná časť, najmä druhého pracovného dňa, venovaná skupinovým aktivitám, kde sa vymieňali vzájomne dojmy zo stretnutia a nápady pre ďalšie scenáre budúcich programov. Neoceniteľným momentom bolo spoznávanie nových potenciálnych partnerov pre budúcu spoluprácu, najmä z krajín ako sú Fínsko, Švédsko, Nórsko, ktoré sú pre naše deti pomerne neznáme. Cenné informácie z tohto stretnutia budú určite prínosom pri ďalšom rozvoji školských aktivít na našej škole.

Mária Karolčíková

POĎAKOVANIE

Interiér školy slúži nielen pre žiakov, zamestnancov, ale aj pre verejnosť v prípade návštavy školy z rôznych príčin. Kedže vo vstupných priestoroch pred zborovňou je nedostatok slnečného svetla a skrášliť ho kvetinami je problematické, pomohol nám sponzorský materiálom a prácou Peter Laštík. Šikovnými rukami zhodil dekoračný kútik zo vzácneho a kvalitného materiálu – zo špeciálne

upravenej sibírskej borovice. Zo zvyšného darovaného materiálu poskytol našim žiakom možnosť v rámci vyučovania techniky zhotovať výrobky pre domácnosť.

Do pieskoviska na školský dvor veľmi ochotne sponzorský podaroval piesok Svetozár Žofaj, čím urobil radosť najmä našim najmladším detom.

V mene ZŠ s MŠ srdečne dákujeme obom menovaným za ochotu a srdečnú pomoc.

Vážení rodičia a milí žiaci,

pomaly sa končí ďalší školský rok, ktorý bol opäť mimoriadny. Výnimočnosť nespočíva len v tom, že priestorom, kde sme sa učili bola naša izba, posteľ, stolička a stôl, ale najmä v tom, že sme nemali možnosti bezprostrednej komunikácie medzi žiakmi navzájom. Možno to bola príležitosť zamyslieť sa nad tým, čo je najdôležitejšie pre deti v škole. Spoločné stretávanie a debatovanie určite deťom chýbalo, kedže v on-line rozvrhu neboli zaradené voľné hodiny.

Najväčšou snahou učiteľov bolo odovzdať žiakom čo najviac vedomostí a zručností, aby neboli ukrátení o to, na čo majú podľa Ústavy SR právo, a to na vzdelenie bez podmienok. Forma dištančného vzdelávania vo forme on-line vyučovania aj napriek svojim nedostatkom pomohla vytvoriť podmienky pre vzdelávanie. Po návrate do školských lavíc sa naplno ukázalo, do akej miery žiaci nadobudli vedomosti a zručnosti, ktoré veľmi silno záviseli najmä od sebadisciplíny, zodpovednosti, čestnosti a serióznosti žiakov. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že žiaci, ktorí usilovne študovali v školskej lavici, usilovne pracovali aj za kamerou. Ich výsledky boli porovnateľné s výsledkami z predchádzajúcich období. No boli aj žiaci, ktorí si situáciu vysvetlovali po svojom: „Čo oči nevidia, to srdce nebolí.“ Kedže učiteľ videl len očami kamery, ak bola zapnutá, nemohol po-

súdiť a posúriť prácu svojich žiakov. Tomu zodpovedali aj skutočné vedomosti uložené v pamäti žiaka, nie vo výsledkoch z on-line testov. Z úprimného srdca d'akujeme všetkým rodičom za pomoc svojim deťom pri vzdelávaní, bez ktorej by nebolo možné dosahovať súčasné výsledky, predovšetkým u žiakov 1. stupňa, no najmä u prváčikov. Veľmi oceňujeme váš prístup a pochopenie aj pri vzdelávaní starších detí, kde sme siahli po prezenčnom písaní písomiek, a to len s cieľom zmaximalizovať pracovné úsilie žiakov a motivovať ich k lepším, no najmä skutočným študijným výsledkom. Ospravedlňujeme sa, ak sme vás týmto spôsobom zaskočili, prekvapili, ale v súčasnosti to vedia najlepšie doceniť najmä deviataci v rámci výsledkov prijímacieho konania. Vo väčšine predmetov sa podarilo prebrať obsah učiva až na geometriu z matematiky a slovenský jazyk, ktoré sa popresúvali až do školských lavíc. Je však potrebné neustále sa vracať k vedomostiam z dištančného vzdelávania, neustále ich opakovať a utvrdzovať.

Návrat žiakov do tried a ich adaptácia prebehla pomerne bez problémov. Dá sa povedať, že sa len preskočilo jedno obdobie v živote školy. Žiaci, ktorým záležalo na svojich výsledkoch, sa skontaktovali so svojimi učiteľmi a snažili sa pochopiť nepochopené aj po vyučovaní, mnohí si opravili svoje

neuspokojivé výsledky písomných prací. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že došlo k zhoršeniu prospechu, najviac z predmetov slovenský jazyk a literatúra, cudzie jazyky a matematika. Nikto z nás nevie, čo nás čaká na budúci školský rok. Možno prebehne tretia, štvrtá vlna pandemických opatrení alebo nabehneme štandardným spôsobom. Uvedomujeme si však nutnosť neustáleho „vracania sa a oživovania“ vedomostí z mimoriadnej situácie aj v rámci medzipredmetových vzťahov.

Často počúvame z úst vyučujúcich, že dnešné deti nie sú to, čo boli v minulosti. Fakticky klesá pozornosť, sústredenosť detí, pamäťové schopnosti sa neuveriteľne skracujú. Otázka je, čím to je. Nie sú nám známe výsledky niekoľkoročných výskumov v tejto problematike. Môžeme len použiť sedliacky rozum. Zabúdanie je prirodzený proces a je obranou ľudského mozgu, aby sa človek nezbláznil. Väčšinou sa nám v pamäti uchovávajú tie spomienky, ktoré v nás zanechali najväčší zážitok. Ak človek (najmä dieťa) dostáva veľa informácií, bude si pamätať len tie, ktoré boli získavané cez viacej zmyslov. Či sa už jedná o zvukové, obrazové alebo iné vnemy, ktoré zanechali zážitok aj v podvedomí. Tvorcovia filmov vedia, čo robia. Pravdupo-vediac, možno neexistuje dieťa, ktoré nepozerá televíziu a čoraz viac populárne a „súčas-

nými hodnotami okorenene“ telenovely a seriály, nehrá počítacové hry aj niekoľko hodín denne. Táto činnosť je určite zaujímavejšia a prináša viacej zážitkov ako učenie sa a robenie si domáčich úloh. Čo potom v mozgu a v pamäti zostane? Staršie generácie si z detstva možno pamätajú len čierno-biele rozprávky s rozprávačom príbehu v jednej osobe (Kubko a Maťko, Lolek a Bolek) alebo farebné prevedenia bez výrazných zvukov (No, počkaj!, Tom a Jerry). Pozerali sme ich tak dve hodiny do týždňa alebo večer ako rozprávočku pred spaním na upokojenie, nie na rozrušenie. Zároveň sa tu otvára ďalší problém: Aké morálne hodnoty dieťa preberá do svojho života, ktoré by ho mali viesť celý život? Je to úcta a rešpekt jeden k druhému, je to snaha urobiť svet lepším a spĺňať každý svoju troškou k jednote a spoločnému dielu, nielen v škole ale aj v obci, v budúcom povolaní?

Je teda na každom rodičovi, aby vytvoril vhodné podmienky na zdravý vývoj svojho dieťa – v prírode, pri spoločnej hre, v prirodzenom objavovaní a dopytovaní sa, ktoré sú prirodzené pre každé dieťa. Každý máme na výber. Škoda, že ovoce sa zbiera až po pári rokoch, keď už je často neskoro. Pevne veríme, že z našich detí bude me „zbierať“ len sladké ovocie bez trpkej príchute.

Marcela Prielomková

Učíme sa vonku

Prečo sme sa vlastne na to dali...

Pandémia, spôsob vyučovania, nazeranie na svet inak a potreba niečo urobiť, možno zmeniť, bola pre nás tou motívaciou. Učenie sa vonku nie je cieľom našej výučby, je to len cesta, ako sa k cieľu dostať.

Ak žiakom ukážeme možnosti, vždy sa nájde niekto, kto sa chytí, niekto, kto podporí záujem toho druhého. Ukazuje sa, že vonku to ide ľahšie. Z našich skúseností vidíme, že deti menej žalujú, viac sa povzbudzujú a pomáhajú si. Žiaci, ktorí nemajú až také dobré známky,

nám ukazujú aj zručnosti, ktoré nemajú ako v škole dostaťce ukázať. Rozvíjajú sa vo vytváraní vzťahov, postojov, kritického myšlenia. Pestujú si pozitívny vzťah k prírode, k svojmu okoliu, k zdraviu. Cez regionálne témy sa učia láske k rodnému kraju, aby sa v bu-

dúcnosti radi vracali tam, kde vyrástli. Mnohí z nich odídú, ale istým spôsobom sa budú snažiť podporovať rodný kraj. My im dávame možnosť poznáť to, čo nám okolie ponúka a využívame to pri učení sa.

pokračovanie na str. 8

pokračovanie zo str. 7

Najčastejšie chodíme von na prírovede, učíme sa prírodu poznávať, pozorovať ju, počúvať, cítiť. Hovoríme si, že ju ochutnávame. Chodíme do lesa, do potoka, na kopiec alebo do školskej záhrady, máme nové pomôcky, ktorými skúmame živú a neživú prírodu. Mnoho detí prekonávalo samých seba, keď sa dokázali pozerať na pavúka, drevotoča, larvu pošvatky. Niektorí žiaci ich aj odchytili a odmerali. Do triedy priniesli vo fláši larvy komárov a pozorovali ich vývoj. Poznávajú liečivé a jedovaté rastliny, stromy, kríky. V školskej záhrade sa učili slovné druhy, tvorili hádanky o hmyze, ktorý našli. Zasadili sme si zeleninu, staráme sa o

čistotu záhrady. Pozorujeme búdky, či v nich hniezdi nejaký vtáčik. V školskom jazierku pozorujeme, čo sa zmenilo, obdivujeme vajíčka ropuchy, tešíme sa, koľko pribudlo žubrinenok a žabiek, korčuliarok a iných živočíchov. Nezabúdame ani na bocianov, deti ich pozorujú aj vo svojom voľnom čase, tešia sa, kedy uvidia mláďatá lietať. Aj hudobná a výtvarná výchova sa dá učiť v záhrade. Deti počúvajú, aké zvuky nám príroda ponúka, odkiaľ pochádzajú. Rozmýšľajú, aký by bol svet bez zvukov, vyrobili si notovú osnovu z púpav. Vytvárali obrázky z otlačkov listov a kôry. Využívame rôzne aplikácie, ktoré nám pomáhajú spoznávať rastliny (PlantNet) a rozpoznať zvuky vtákov

(BirdNet).

Obišli sme veľkú časť obce, aby sme zistili, kolko kilometrov denne prejdú, ak pôjdu do školy pešo. Na matematike sme ich potom rátali a premieňali na iné jednotky dĺžky. Na vlastivede sme si dali výzvu – Okolo Slovenska pešo, na bicykli alebo kolobežke. Výzvu sme splnili za päť týždňov, deti začali častejšie chodiť von, viac si všímajú svoje okolie, tvoria si mapky, grafy a nadálej sa tešia, kolko kilometrov im pribudlo. V tomto čase štvrtáci spolu s rodičmi a súrodencami prešli 5 680 km. Možno to bude aj „Cesta okolo sveta“. Učíme deti chodiť s otvorenými očami, pozorovať a tešiť sa z toho, čo máme okolo seba a zároveň to chrániť. Aleš Beňuš

našiel fosíliu amonita. Fosílie – skameneliny – sú pozostatky tel kedysi žijúcich živočíchov alebo ich odtlačky. Poskytujú nám vzácné informácie o minulých geologických dobách. Amonity sú vyhynutá skupina hlavonožcov, ktoré žili v moriach pred stovkami miliónov rokov, v období druhohôr. Toto nie je prvá skamenelina, ktorú žiaci priniesli. Preto zbystrite pozornosť a možno vášmu oku neuje aj takýto zaujímavý útvar.

Máme ešte veľa plánov a nápadov, s ktorými sa chceme popasovať v budúcom školskom roku. Tak teda „hurá von...“ Želáme aj vám veľa úspechov v objavovaní.

Kolektív 1. stupňa ZŠ

Exkurzia na stanici hasičského a záchranného zboru

Žiaci 7. ročníka preberajú na chémii učivo o chemických reakciach, v ktorom je zaradená aj kapitola o hasení a horení. Požiadali sme preto Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Námestovo (sídlo pri VOMS) o malú exkurziu. Žiaci sa veľmi tešili, ved' po niekol'komesačnom dištančnom vzdelávaní takéto oživenie vyučovacieho procesu môže byť pre každého účastníka iba prínosom. Posúd'te sami vyjadrenia našich žiakov.

Dáška: Páni hasiči boli veľmi milí a venovali nám takmer tri hodiny. Chcem im všetkým týmto spôsobom podakovať za ich čas, ochotu aj krásnu prednášku a odpovede na všetky (pravdepodobne aj trochu otravné, detské) otázky.

Veľmi ma zaujali rôzne profesie hasičov a tiež informácia o Strednej hasičskej škole v Žiline. Trochu ma sklamalo, že som sa nestihla (aj zabudla) spýtať niektoré otázky, ale myslím, že na to ešte bude príležitosť.

Počas prehliadky som si uvedomila, že hasiči musia byť poriadne odolní voči stresu a mať fyzickú zdatnosť. Už len ich výstroj váži okolo 23 kg a k tomu ešte dýchacie fláše, tāžké

hadice s vodou a pod. Potešilo ma, že sa nám venovalo šesť hasičov, hlavné slovo mal však pán veliteľ. Videli sme rôzne spôsoby striekania vody z hadice. Ukázali nám ich asi päť. Susedia, čo vlastnia pole vedľa stanice, boli určite radi za poliatie zadarmo. Ukázalo sa, že pravdivosť požiarov sa utvrdzuje viacerými hovormi pre jeden požiar. A dosť ma zaskočila informácia, že ked' volám hasičom, telefóny fungujú rýchlosťou namydeleného blesku.

Najviac ma však potešilo potvrdenie mojich (na rozprávkach založených) teórií o záchranách mačiatok na stromoch, hoci tenká tyč na spúšťanie - ako v rozprávke Hasič Sam - bola aspoň o dve desiatky centimetrov hrubšia. Chcela by som vidieť, ako sa po nej spúšťajú a rýchlosť, s akou sa musia obliekať. Ved' predsa musia vyraziť do jednej minúty od ohlásenia požiaru.

Soňa: Mňa najviac zaujalo, ako vedia do jednej minúty vyraziť na zásah, ked' je nejaký požiar. Je zaujímavé, že unesú na sebe oblek, ktorý má 25 kíl a dokážu v tom behať, hasiť atď.

Mirka: Ďakujeme, že sme sa tejto exkurzie mohli zúčastniť.

Bolo to pre nás veľmi zaujímavé. Niektoré informácie, ako sa máme správať v prípade požiaru, sme už dávno poznali, ale zistili sme aj kopu nových a neznámych informácií. Napríklad, že sa hasiči musia do 1 minúty obliecť a pripraviť na výjazd od zaznenia poplachu. Ešte raz ďakujeme, že ste si našli čas a spríjemnili nám piatkové dopoludnie.

Matej M.: Na exkurzii sa mi páčili hasičské vozidlá a ich vybavenie. Ďakujem za túto možnosť.

Samko M.: Na exkurzii sa mi páčilo, bolo to veľmi zaujímavé. Veľa sme sa naučili o technike a o autách, čo používajú hasiči. Ďakujeme za skvelú exkurziu a za váš čas.

Samko K.: Mne sa páčilo, že hasič, ktorý to vysvetľoval, neboli taký vážny, ale dokázal aj zavtipkovať. Som rád, že som mal možnosť tam ísť a rád by som si to zopakoval.

Matej L.: Bol som prekvapený, kol'ko vecí musia mať v tom aute...

Miško: Páčilo sa mi vybavenie hasičskej stanice. Veľmi ochotní a príjemní ľudia. Ukážka hasenia požiaru bola super.

Lilka: Ďakujeme pekne, že ste si na nás našli čas. Veľmi sa mi

na stanici páčilo. Ďakujem za zodpovedanie mojej otázky, ste super.

Samko L.: Veľmi sa mi páčilo na exkurzii na hasičskej stanici. Najviac ma prekvapila hrubá tyč a auto, ktoré dokáže vyrábať 9000 litrov vody. Už sa tešíme na ďalší výlet.

Lacko: Na exkurzii sa mi páčilo, ako sme si mohli vyskúšať hasičskú helmu. A ako nám ukazovali striekanie z hadíc.

Pető: Ďakujem, že som mohol ísť na exkurziu. Veľmi sa mi tam páčilo a získal som veľa nových informácií.

Katka: Mne sa páčilo, ako sa nám venovali a tiež na konci striekanie z hadic.

Jessica: Ďakujem za exkurziu, bolo to zaujímavé.

Andrej: Páčil sa mi výklad pána hasiča a naučil som sa, že hasiacich hadic je viac druhov.

Lubko: Mne sa páčilo, že sme sa tam vôbec v tejto situácii dostali. Tiež ma zaujali autá, vodné delá a tyč, po ktorej sa spúšťajú dole.

Touto cestou úprimne ďakujeme Petrovi Bakaľovi a jeho tímu za veľmi milé, ochotné a pre žiakov zrozumiteľné sprístupnenie informácií a poznatkov z ich praxe.

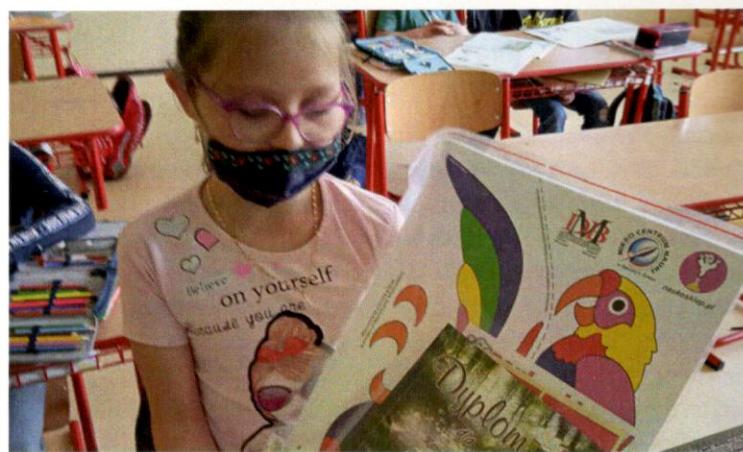
Medzinárodná súťaž Žijem v Beskydách

Počas dištančného vzdelávania sa našli žiaci zúčastnili medzinárodnej súťaže Žijem v Beskydách v nedalekom Poľsku.

Súťažili so svojimi výtvarnými a ručnými prácami.

Ústredná téma sa niesla v duchu Život na vidieku v Beskydách spolu s Poliakmi na jednom kúsku zeme.

Srdečne gratulujeme Alžbetke Bakaľovej za 1. miesto v kategórii maľba na plátno, Júlii Matisovej za 2. miesto za ručne vyrobenú bábiku a za 3. miesto za kresbu Oravského hradu, Karolíne Matisovej za 2. miesto za kresbu vo folklórnom štýle.
Práce do súťaže prihlásila Eva Matisová.

Uznesenia zo zasadania obecného zastupiteľstva

Uznesenie z obecného zastupiteľstva, konaného dňa 26. mája 2021 v Oravskej Jasenici

Uznesenie číslo 301/2021

Obecné zastupiteľstvo v Oravskej Jasenici schvaľuje:

A) Výstavbu telocvične pri ZŠ s MŠ v Oravskej Jasenici, na ktorú bolo MÚ v Námestove vydané stavebné povolenie číslo 0354/2018 dňa 27.05.2020 s právoplatnosťou 16.06.2020

B) Návratné financovanie formou úveru vo výške 370 000, € (tristosedemdesiatissíc euro) od Slovenskej sporiteľne a. s., Bratislava, na financovanie nasledovných kapitálových investícií:

Telocvična pri ZŠ s MŠ M. Hamuljaka v Oravskej Jasenici Chodník Oravská Jasenica – Vyšný koniec (etapy 1 – 5) Oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií

Rekonštrukcia prístupovej miestnej komunikácie do priemyselnej zóny obce a športového areálu Projekt opatrení v obci Oravská Jasenica na prispôsobovanie sa zmene klímy ekosystémovými prístupmi

Počet poslancov: 7

Mgr. Mgr. Juraj Feranec, Martin Graňák, Mgr. Margaréta Koptová, Iveta Kušnierová, Peter Laštik, Dominik Madleňák, Ing. Filip Madleňák

Za uznesenie: 7

Mgr. Juraj Feranec, Martin Graňák, Mgr.

Margaréta Koptová, Iveta Kušnierová, Peter Laštik, Dominik Madleňák, Ing. Filip Madleňák

Zdržal sa: 0

Neprítomní: 0

Uznesenie prijaté

Uznesenie číslo 302/2021

Obecné zastupiteľstvo v Oravskej Jasenici schvaľuje:

Zriadenie záložného práva nehnuteľnosti „Bytový dom č. 450 s príslušenstvom na pozemku parc.č.378/9 v k. ú Oravská Jasenica vedenú na liste vlastníctva 595 v prospech Štátneho fondu rozvoja bývania ako zabezpečenie poskytnutej podpory na výstavbu

„Bytového domu – 11 B. j. Oravská Jasenica“ za podmienok dohodnutých v zmluve o poskytnutí podpory číslo 507/1844/2002.

Počet poslancov: 7

Mgr. Juraj Feranec, Martin Graňák, Mgr. Margaréta Koptová, Iveta Kušnierová, Peter Laštik, Dominik Madleňák, Ing. Filip Madleňák

Za uznesenie: 7

Mgr. Juraj Feranec, Martin Graňák, Mgr. Margaréta Koptová, Iveta Kušnierová, Peter Laštik, Dominik Madleňák, Ing. Filip Madleňák

Zdržal sa: 0

Neprítomní: 0

Uznesenie prijaté

Uznesenie číslo 303/2021

Obecné zastupiteľstvo v Oravskej Jasenici schvaľuje:

Zrušenie záložného práva k nehnuteľnostiam „Telocvična s príslušenstvom (toho času Kultúrny dom) súpisné číslo 142 na pozemku parcellné číslo 303/3 s pozemkami 303/1, 303/3, 303/4 v k. ú. Oravská Jasenica vedenú na liste vlastníctva 595 , ktoré boli poskytnuté ako zabezpečenie poskytnutej podpory na výstavbu „Bytového domu – 11 B. j. Oravská Jasenica“ za podmienok dohodnutých v zmluve o poskytnutí podpory číslo 507/1844/2002.

Počet poslancov: 7

Mgr. Juraj Feranec, Martin Graňák, Mgr. Margaréta Koptová, Iveta Kušnierová, Peter Laštik, Dominik Madleňák, Ing. Filip Madleňák

Za uznesenie: 7

Mgr. Juraj Feranec, Martin Graňák, Mgr. Margaréta Koptová, Iveta Kušnierová, Peter Laštik, Dominik Madleňák, Ing. Filip Madleňák

Zdržal sa: 0

Neprítomní: 0

Uznesenie prijaté

Ing. Karol Graňák

starosta obce